

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40,-	K
Félévre	20,-	"
Megyelőre	10,-	"
Egy hétre	3-40	"
Egyes szám ára 12 fillér.		

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 258. szám.

Hétfő, november 12.

A király életveszedelemben.

Az udvari autó elakadt az Isonzó vízmesásában. — Az uralkodót elragadta az áradat. — Félix parmai herceg és kísérete megmentették a királyt.

Görzből jelentik a Magyar Távirati Irodának:

A királyt az olasz fronton szombaton baleset érte, amely könnyen végzetessé válhatott volna. A felség autó-baleset következtében a sebesfolyású Isonzóba esett és a víz árja elsodorta, azonban kísérete nagy fáradság és önfeláldozás árán megmentette.

A király a bolgár cár társaságában Görzöt és Palmenovát meglátogatta és onnan visszatérőben történt a baleset. A király autója, amint az Isonzón át akart haladni, megrekedt a folyó medrében és amikor onnan ki akarták húzni, egy gát beszakadt és az autó körül foglalatostkodó Reisenbichler vadászt a sebesvizet magával ragadta. A király nem eresztette el az életveszedelemben került vadászt és eközben a folyó áradata őt is elsodorta, sőt a mentésen fáradozó Tomek őrmestert is. Friese főhadnagy, a királyi automobil vezetője szintén a vízbe ugrott. A víz valamennyiüket a folyóban levő fűzfához sodorta, amely feltartóztatta őket. A kíséret néhány tisztje a folyó mentén lesietett és egy rudat nyújtottak a folyóba, amely azonban rövidnek bizonyult. Akkor a mocsaras parton talált nehéz gerendát életveszélyes fáradozással a folyóba vitték. A király ismételt nyakig merült a vízbe, de lélekjelenlétét egy pillanatra sem veszítette el. Az uralkodó a gerendába fogódzott és így a partra uszott. A partra érve, ott maradt mindaddig, amíg az utolsó ember is megmenekült.

Ezután autóba ült s közben így szólt: „Ez épen a háboru, amely sokat követel tőlünk.“ Állomáshelyére visszaérve, az éj folyamán különféle előterjesztéseket halgatott meg.

A királyné, amint értesült a szerencsétlenségről, mélyen érzett köszönő szavakat mondott a megmentőknek.

Az oroszországi események.

Stockholm, nov. 12.

Oroszországban a most fenyegető polgárháboru komolyabb lesz, mint volt a Kornilov-féle. Most el kell dönteni a kérdésnek, melyik párt erősebb és az egyiknek teljesen le kell verni a másikat.

Washington, nov. 12.

Az itteni orosz nagykövetség közli, hogy nem hajlandó elismerni a makszimalista orosz kormányt.

Az orosz hadseregnek csatlakoznia kell a forradalmi kormányhoz.

Hága, november 12. A párisi Petit Journalnak jelentik Pétervárról:

A makszimalista kormány hír szerint a fronton levő csapatoknak rövid határidőt tűzött ki annak a kijelentésére, hogy alá vetik magukat az új kormányoknak.

Ellenkező esetben minden élelem és hadiszer szállítását beszüntetik.

Oroszországban fegyverszünetet akarnak.

Pétervár, november 12. A nagy orosz forradalmi kongresszuson elfogadtak egy határozati javaslatot, amely szerint az igazságos és minden kárpótlás nélküli béke megkötése érdekében három hónapos fegyverszünetet ajánlanak az összes hadviselő államoknak.

A szovjet felhívása a lövészárkok katonáihoz.

Stockholm, november 12. Az orosz szovjet felhívja a lövészárkok katonáit, hogy várják meg a forradalmat Kerenszky ellen.

A határozat megállapítja, hogy Kerenszky csapatokat küld a főváros ellen, de ezek a csapatok már legnagyobb részét a forradalomhoz pártoltak és a vasutasok megfogják akadályozni, hogy a főváros ellen induljanak.

Az olaszok kiűrik az egész velencei tartományt.

Bern, nov. 12. Egy magas állású olasz katonai szakértő kijelentette az Associated Press munkatársa előtt, hogy az olaszok kénytelenek lesznek Trevisot, Vicenzét, Paduát és az egész velencei tartományt kiűriteni.

A bécsi szociáldemokrata-párt béketüntetése.

Bécs, nov. 12. A szociáldemokrata-párt tegnap nagy béketüntetést rendezett a bécsi Konzerthaus termeiben.

A kora reggeli órákban kezdődött a munkások felvonulása. 50 000 főre rugó tömeg vonult végig a Ringstrasséról a Konzerthaus épülete felé jelvényekkel és zászlókkal, amelyeken háboruellenes és az orosz forradalmat dicsőítő felirások voltak.

Kilenc órára annyira megteltek a Konzerthaus termei, hogy a rendőrség kénytelen volt a bejáratokat elzárni.

A szónokok mind az orosz forradalomról beszéltek és végül nagy lelkesedéssel elfogadtak egy határozati javaslatot, amelyben felszólítják a kormányt, hogy

1. az ellenséges államokat a béketárgyalások megkezdésére azonnal szólítsák fel és ezeken a felhívásokon minden kétséget kizáró módon jelentse ki, hogy a központi hatalmak nem akarnak területet hódítani és nem kérnek hadikárpótlást,

2. Belgiumot, Szerbiát, Montenegrót, Romániát, Litvániát és Kurlandot sem annektálni, sem gazdasági, vagy katonai függőség állapotában tartani nem akarják,

3. a béke elérése érdekében konkrét javaslatokat tesznek a nemzetközi jog kiépítéséről és a kötelező választott bírósági eljárásról,

4. A központi hatalmak kormányai ismerjék el az orosz kormányt és annak, valamint az összes hadviselő államoknak a béketárgyalások bevezetése érdekében fegyverszünetet ajánljának fel.

A magyarországi szociáldemokraták kiáltványa a béke érdekében.

Budapest, nov. 12. A magyarországi szociáldemokrata-párt vezetője szombaton ülést tartott és vasárnap egy kiáltványt tett közzé, amelyben felszólítja a kormányt és a monarchia külügyminiszterét, hogy fogadják el a forradalmi orosz kormány által felajánlott fegyverszünetet és jelentse ki, hogy hajlandók vagyunk haladéktalanul megkezdni a béketárgyalásokat.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, november 11.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Olasz harcér:

A Piave alsó folyásánál az olaszok további ellenállásra készülődnek.

A hegységben a hadműveletek sikeresen haladnak előre. *Bellunó kezünkben van.*

A hét községben fontos gazdasági állásokat elfoglaltunk. Erős olasz ellentámadások, amelyekben az ellenség több száz foglyot vesztett, egy helyileg korlátozott harci mozzanattól eltekintve, sehol sem tudtak célt érni.

Keleti harcér és Albánia:

Az orosz román harcvenalon és Albániában semmi újság.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, november 11.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadseregének: A Pölka-elle és Pesechandaele közt elterülő töléstelep tegnap ismét elkeseredett viaskodás színhelye volt. Az angolok friss hadosztályokat vetettek harcba, hogy elfoglalják a Paschandaletől északra emelkedő gazdasági területet. Ezredeink mély tagozásban támadtak. A támadás arcvonalának közepén benyomultak a gazdasági területek közé, amelyeknek megszállására törekedtek. Itt azonban pomerániai és nyugat-porosországi zászlóaljok ellenlékése érte őket, amely visszavetette a támadókat. Az ellenség öt ízben ismételte meg támadásait, de ezek tüzéségünk elhárító tüzeiben többnyire már vonalaink előtt szétzúzódtak, ahol az ellenség teret nyert, ott a gyalogság szorongással ismét kivetette. Brandenburgi csapatok utána nyomultak az ellenségnek és elragadták tőle kiinduló állásaink egyes részeit. A tüzéségi harc estig eltartott és a támadás nagymértékű csatlakozó állásokra is átcsapott. Este az angoloknak egy részleges támadása Sonnebecktől keletre megfiúsult. A tegnapi flandriai csatában súlyos veszteségeibe került az ellenségnek, egyszáz fogoly maradt kezünkben.

Richeburgtól délre egy felderítő előretörésünk alkalmával egy tisztet és tíz portugált fogtunk el.

Az Artoisban és St. Quentinél vívott előtéri harcok ránk nézve sikeresen folytak le.

A német trónörökös hadseregének: A Chaumerdöben a tűz egész napon át fokozottabb maradt.

A november 9-én elfogott franciák száma nyolc tisztre és kétszáznyolcvan emberre emelkedett.

Albrecht württembergi herceg hadseregének: Csapatunk a Hartmannsweilerkopfon végrehajtott sikeres vállalkozásukból harminchét francia vadászt hoztak be.

Wüsthof hadnagy huszonhatodik légi győzelmét aratta.

Keleti és macedon harcér:

Semmi különös.

Olasz harcér:

Erős olasz csapatok az Asiagon túl, keletnek előnyomuló osztagok ellen vetették magukat és egy helyen némileg visszaszorították őket. *Bellunót a szövetséges csapatok elfoglalták.* A Piave alsó folyásánál az ellenség harcra készen áll.

Ludendorff.

HIREK

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontalmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta dr. Steuer György főispán elnöklésével november havi rendes ülését. Jelen voltak Jankó Ágoston alispán, Majos Károly min. tanácsos, pénzügyigazgató, Kéler Ákos főügyész, Watty Dezső árvaszéki elnök, Haidegger Lajos megyei főorvos, Cserei Gyula és Váradi Dezső tanfelügyelők, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Axmann János főállatorvos, dr. Dellimanics Lajos, Babits József, Schulte Vilmos, ifj. dr. Dániel Pál, Delleschall Lajos, dr. Annau Ernő és dr. Pollák György bizottsági tagok.

Az ülésen az egyes szakeladók megtették havi jelentésüket, amelyekről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

A tárgysorozat végén dr. Dellimanics Lajos indítványára kimondotta a közigazgatási bizottság, hogy — miután a vármegye törvényhatósága a közeli időkben nem tart ülést — a királyt az Isonzó fronton ért balesetéből történt szerencsés megmenekülése alkalmából alattvalói hódolattal üdvözlí és felkéri a kormányt, hogy ezt a határozatot a legfelsőbb trón tudomására hozza.

Ezután ugyancsak Dellimanics Lajos dr. indítványozza, hogy a közigazgatási bizottság írjon fel a kormányhoz a burgonya makszimális árának felemelése érdekében. A burgonyát ugyanis köztudomás szerint a kormány 22—24 koronában makszimálta és ezzel szemben a tényleges helyzet az, hogy burgonyát csak 100 korona körül árban, vagy még azon túl is kaphat a fogyasztó. A megállapított makszimális ár pedig oly csekély, hogy nem fedezi a termelési költségeket, ezért indokolt lenne a makszimális ár felemelése, hogy azon az áron tényleg kaphatók is legyenek az ilyen elsőrendű szükségleti cikkek.

A közigazgatási bizottság az indítványt magáévá tette és kimondotta, hogy ilyen értelemben felterjesztést intéz a kormányhoz.

— **Házasság.** Kiszombori Rónay Endre földbirtokos, cs. és kir. huszár főhadnagy és viskei Látor Anna házasságot kötöttek.

— Értekezlet a tisztviselő-konyha ügyében

Jankó Ágoston alispán elnöklésével tegnap, vasárnap délelőtt a vármegyeházán az alakuló tisztviselő-konyha ügyében értekezlet volt, amelyen mindenekelőtt a konyhát vezető gazdaszony személyében állapodott meg a bizottság. Elhatározták, hogy a gazdaszonyt azonnal alkalmazzák, hogy az előkészítő és berendezési munkálatokat már ő vezesse.

Azután az elnök alispán bejelentette, hogy a konyhahelyiség átalakítási munkálatai javában folynak és rövidesen befejezést is nyernek, úgy hogy még e héten a konyha teljesen felszerelve, legkésőbb december hó elsejével a konyha megkezdheti működését. Az üzem megindításához és a berendezéshez szükséges tőkét egyelőre az alispán bocsátja a konyha rendelkezésére, az üzembhelyezés után pedig a kormány részéről megadandó támogatás érdekében meg fogja tenni a szükséges lépéseket.

Az első ellátásra vonatkozólag jelentette az alispán, hogy a szükséges lisztmennyiséget ő adja, a főzelékfélékben is ellátja a konyhát, amíg az országos közlelmzési hivataltól a továbbiakhoz szükséges engedély megjön, a zsír és sertéshus is biztosítva van, a tejjel,

tojással és esetleg baromfival a szomszédos községek fogják ellátni a konyhát, úgy hogy a beszerzés kérdése nagyrészt így már rendezve van.

Ezután legutóbbi határozatát, amely szerint csak ebédet ad a konyha tagjainak, úgy módosította a bizottság, hogy a tagok tetszésére bizza, vajjon csak ebédre, vagy ebédre és vacsorára kívánnak előfizetni. A három fogásos ebéd ára adagonként napi 2 korona, az ebéd és vacsora ára pedig 3 koronában állapított meg. Kitűzték az etkezések idejét is és pedig az ebédidőt déli fél 1-től fél 3 óráig, a vacsora-időt pedig esti 7 órától 8 óráig.

A konyha vezetését irányító és ellenőrző szűkebb bizottságba megválasztották egyelőre Strosz Béla vármegyei főjegyzőt, dr. Steinbach Béla tb. árvaszéki elnököt, Kóth Lajos p. ü. segédtitkárt és Liska Ferenc áll. elemi iskolai igazgatót. A bizottság még bővíteni fog a konyha ellátásában részesülő más tisztviselői karok egy-egy képviselőjével.

Dr. Perisics Zoltán polgármester mondott még köszönetet Jankó Ágoston alispánnak fáradozásáért, amivel a tisztviselő-konyha ügyét ily rövid idő alatt a megvalósulás felé segítette, amivel az értekezlet véget ért.

— **A szociális misszió választmányi ülése.** A nagybecskereki szociális missziótársulat választmánya a múlt héten ülést tartott, amelyen az időközi jelentések meghallgatása után az anya- és csecsemővédelemnek városunkban való intenzív szervezése érdekében hozott határozatokat. A választmány mindenképp előtérrel vette tudomásul a vármegye megbízását, amellyel az anya- és csecsemővédelmi akció intézését az egyesületre ruházta. Az eredményes munka érdekében megválasztottak egy bizottságot, amelyben a város társadalmának minden része képviselve van, arra való tekintet nélkül, hogy tagjai-e az egyesületnek, vagy nem.

— **Gimnáziumi konyhakert.** A közoktatásügyi miniszter a folyó év március havában felhívta az iskolák vezetőit arra, hogy a tanulókat a konyhakerti termesztésre buzdítsák és a lehetőség szerint konyhakerteket létesítsenek. A rendelet szerint ugyanis ha csak kis mértékben is szaporítjuk a város tápszerének a mennyiségét, a köznek szolgálunk és a mellett a nevelés szempontjából is előnyös, ha az iskola a valóságos gazdasági munkával való termékeny kapcsolatra törekszik.

A főgimnázium igazgatósága a rendelet vétele után azonnal érintkezésbe lépett városunk polgármesterével dr. Perisics Zoltánnal és rövid megbeszélés után a körülbelül egy holdnyi játékerter jelölték ki konyhakertül. Polgármesterünk azonnal rendbe hozatta a kert kerítését.

Márc. utolsó hetében ifjaink fölásták a kertet és az utak és ágyak kijelölése után a kellő időben és sorrendben megkezdtek a veteményezést. Áprl. és máj. hónapok kedvező időjárását hozták, de aztán beállott a szárazság és reményeinket nagyon leszállította. Ifjuságunk kezdetben nagy buzgósággal dolgozott igaz, hogy még a falusi sváb fiúk sem tudták megfogni az ásó nyelét, de hamarosan bele tanultak a munkába. A júliusi és augusztusi hőségben bizony nem izlett a munka és inkább keresték a Bégát mint a konyhakertet. A nagy szárazság teljesen megakasztotta egyes vetemények fejlődését, mert nem volt kivel, de a Béga távolság miatt, nem volt mivel öntözni. A salétromos kutak vize pedig nem alkalmas az öntözésre. Mindazonáltal mégis sikerült összesen 1482 K bevételt elérni, annak dacára, hogy a téli burgonyát, babot, paradicsomot maximális áron értékesítettük. Az összes kiadás 497 K. A tiszta nyereség 985'05 K, időközi kamat 3'15 K, összesen 988'10 K. Ezen összeghez járul még a szerszámok értéke, a jövő évre gyűjtött vetőmag 150 K értékben

Csütörtökön, e hó 15-én **5-órai tea**
Remsing Mátyás cukrászdájában.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Kedden, nov. 13-án Szerdán, nov. 14-én

AZ OBSITOS.

Színmű 3 részben.

Főszereplők: **Bojda Juci, Mattyasovszky Ilona, Dr. Torday Ottó és Pethő Áltia.**Előadások: 5 és fél 9 órakor.
Elsőrangú cigányzenekar kísérettel.

Felemelt helyárak:

Páholyülés 1-80 K, zsölye 1-50 K, I. hely 1-60 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

és így a valóságban a tiszta jövedelem 1138 K. A számok beszélnek. Megközelítettük a miniszteri rendelet célját és amelelt ifjainkat megismertettük a kertészeti hasznos voltával.

A jótékony célra is szép összeget hoztunk össze.

A főgimnázium tanfelügyelője elhatározta, hogy a tanulóknak a kert munkáira iránt a buzgóság fokozására a tiszta jövedelemből 288 K-t a legszorgalmasabban dolgozó tanulók között jutalomdíj címén kioszt.

Jutalmat kaptak: 1. Cocora Valér VII. o. t. 60 K. 2. Rieger Jakab VI. o. t. 40 K. 3. Kuszling Ervin V. o. t. 40 K. 4. Annau Ervin VI. o. t. 20 K. 5. Avender György VI. o. t. 20 K. 6. Tausch Márton VI. o. t. 20 K. 7. Hartman József IV. o. t. 10 K. 8. Jovanovics Endre IV. o. t. 10 K. 9. Lukinich Béla IV. o. t. 10 K. 10. Drakulich Vitályos III. o. t. 10 K. 11. Kuszling Jenő III. o. t. 10 K. 12. Rollinger József III. o. t. 10 K. 13. Horváth Gyula II. o. t. 10 K. 14. Erdélyi József VI. o. t. a könyvelésért 10 K. 15. Szabó Zoltán IV. o. t. 8 K. Összesen 288 K.

Mint hogy az ifjúság a várostól kapta a könyvtárat: a tiszta jövedelem legnagyobb részét 700 K-t az igazgatóság Nagybecskerek város szegény-alap javára adományozott.

— **Orvosi rendelés.** Dr. Máthé Lajos szakorvos rendel férfi betegeknek délután 4-7-ig Toldy Ferenc-utca 26. sz. alatti lakásán (Csendőrlak-tanya mellett.)

A KISVÁROS

Asszonyom.

A névtelen asszony* előadása alkalmával történt, hogy a földszinten, felvonás közben, éppen akkor, amikor Raymond fulminans védőbeszédet mond szerencsétlen anyja gyilkossági ügyében, — egy jobban öltözött nő elhagyta ülőhelyét és a ruhatárba vonult, hogy ott kedvére kisírassa magát. Mialatt odabent Jacqueline miatt az összes szereplőknek épp meghasadt a szívük és Kemény Lajos annyit szenved, hogy e sok fájdalom már alig fér a szívébe: a gyöngéd lelkületű nő odakint árván és elhagyottan a ruhatár összes kabátjaira borult és könnyeiben furdott, amint a hetvenes években mondották. Miért furdott e nő könnyeiben? Kérdem én naivan, mintha nem tudnám, hogy Eszmeralda — hadd nevezem őt röviden — e romantikus néven! — azért érzett ez alkalommal tépő fájdalmat, mert tout à fait azonosította magát Jacqueline-nal, mert szerette és szeretve féltette őt, mert azt nem lehet kimondani, hogy e szegény nőt Alexander Bisson mennyi csapást sújtja. Ezért, igen, ezért sirt Eszmeralda a ruhatárban.

Ugyebár, asszonyom, mi többiek, gascogni legények és nők, szilárdan és hűvösen ülünk páholyainkban és székeinklten, azzal a kemény elhatározással, hogy Bisson ur azért sem fog

a szívünkben turkálni! Mi, ugyebár, tudjuk, hogy a ravasz francia zongorázni akar az idegeinken, Eszmeralda azonban nincs oly kemény fából faragva, mint mi, ő szívével megy a színházba, mert e nemes szervét nem is akarja otthon hagyni, amiből az következik, hogy mi vagyunk az előkelők és Eszmeralda a jó. Mert képzelje csak el, asszonyom, a jó-ság mekkora fölösleges ahhoz, hogy valaki egy fantáziából szőtt nő miatt valódi, sőt forró könnyeket sirjon, holott tudja, hogy a nyújtott fájdalomért két korona ötven fillért fizetett, miután a fillérek, tudomásom szerint, a színészek nyugdíjalapjára szánvák.

Mulatság az, asszonyom, ha valaki egy szindarabot zokogva néz végig? Nem mulatság, feleli ön könnyedén, de én félek, hogy téved és hogy Eszmeraldának igenis mulatság az, ha ő oly gyönyörűt lát a színpadon, amittől nemcsak, hogy sirni lehet, de egyenesen sirni is kell. Mialatt mi a szindarab hibáin rágódnunk és ahelyett, hogy e borzalmas gyönyörűségeknek odaadnók magunkat, agyunkkal műveltségi gimnasztikát végeztetünk, addig Eszmeralda, a holdog, igenis a legteljesebb szépséget látja a színpadon és mint érzelmes lélek, örvend az örvendezőkkel és busul a busulókkal. És élvez.

Ön erre azt feleli, hogy a színpadot igazán csak az egyszerű elme tudja élvezni. Én azonban ezennel pártfogásomba veszem Eszmeraldát, a jó, a finom, a nemeslelkű nőt, aki érezte, hogy a gascogniak pont azon fognak mosolyogni, hogy neki jól esik sirni és ez okból tohakodó könnyeit inkább a ruhatárba vitte. Sőt ime egy merész fordulattal kijelentem, hogy Jacqueline sorsa miatt, ezért a bus affaire de coeur-ért, ah, közlünk is sokan szerettek volna sirni, de finomság okából inkább fölényesen mosolyogtunk. Asszonyom, ne bántuk oly nagyon a ruhatárban zokogó Eszmeraldát, mert — eh bien, kimondom! — mindannyiunkban rejtőzik egy-egy érzélgős Eszmeralda és én ezennel bejelentem hódolatomat ama páholyban ülő nőkkel szemben, akiknél szívük jósága nagyobb, mint agyuk felegyelmezettsége és ezért szemüket olykor az a ragyogó gyöngy disziti, amely a lírai költők kari határozata értelmében többet ér bármely drágakőnél.

Tudom, hogy barátaink, az előkelő blazirtak kara, egyenesen vétót emel ama nő sirás ellen, amely akkor esik meg, amikor egy Jacqueline nevű ismeretlen hölgy legsajátosabb szívügye forog szőnyegen. Am mai merész hangulatomban a blazirtak karának nem adok igazat, mert senkit e világon jobban nem ismerünk, mint azt a színpadon élő alakot, akinek a deszkákon való létjogosultságát is csak az adja meg, hogy a szerző éles sugarakkal éppen a lelkét, az én-jét világítja meg minden oldalról és mi vagyunk azok a kiválasztottak, akikre a színpadi ismeretlen, szívének minden titkát a legteljesebb bizalommal rábizza. A legigazabb barátság az, amelyet a néző a színpadi alakkal köt, mert amíg tart, addig legalább meleg és bensőséges. Ha valaki oly blazirt, hogy a legjobb barátjához sincs köze, hát legyen, de ne ültse meg felebarátjának, hogy annak viszont akkor csorduljon ki a könnye, amikor — meleg együttérzés folytán — szívének így esik jól. Asszonyom, lezárom a színházi sirás aktáit, de úgy érzem: ez ügyben mégis csak Eszmeralda a pernyertes.

Miután ekként a kérdést a magam részéről tisztáztam, végzetesen közeledek levelem befejezéséhez. És itt engedjen meg nekem egy szerény kérdést: Mikor szándékozik Velencébe utazni? Ön azt mondja, hogy ez egy kissé Cadornától is függ? Tévedés. Hogy Cadorna mikor függ, azt nem tudom, de Cadornától már nem függ semmi. S ön újból látni fogja a Szent-Márk-teret, Európa csodás tánctermét, a Doge-palotát s a sóhajok hidját. Mert Cadorna a Daily Telegraph szerint már nem ragaszkodik a sóhajok hidjához. Elvégre neki most minden hid, amelyen át vissza-

vonul, a sóhajok hidja. — Mulasson hát jól s ha a Márk-téri galambok között véletlenül a béke galambjával is találkozik, mondja, hogy tiszteltetem. —odi.

SZÍNHÁZ, ZENE

Heti műsor.

Nov. 12. Hétfő: Éva. Operette. (Páratlan.)
Nov. 13. Kedd: Poór Miklós felléptével: Zsuzsi kisasszony. Operette. (Páros.)
Nov. 14. Szerda: Poór Miklós felléptével először: Feltékenység. Színmű. (Páratlan.)
Nov. 15. Csütörtök: Poór Miklós felléptével másodszor: Feltékenység. (Páros.)
Nov. 16. Péntek: Máthé Gyula a „Hadipark“ legkiválóbb komikusának felléptével: Tarka-Est. (Bérlétszűnet.)

Az előadások kezdete este fél 8 órakor.

Éva. Szombaton este *Lehár* Ferenc népszerű, szépenzenéjű, operettjét, az *Évát* hozta színre a színtársulat.

Igazi forró, ünnepi estéje volt a színháznak, a közönség alig tudott betelni az *Éva* gazdag, sok-sok muzsikájával, nagy gyönyörűséggel szitta magába a melódiák meleg és éves hullámait.

Lehár zenéjének titka, annak a nagy sikernek amit operettjeivel világ szerte — és méltán — aratott, kulcsa, hogy zenéje a leg-tisztább, legnemesebb és legvalódibb operettzene. Csupa élet, csupa meleg érzés tükröződik vissza a melódiáiból és ezért mindenkinek első hallásra a szívéhez beszél.

Az *Évánál* még a librettó is nagy segítségére van a sikernek, mert a szegény munkáslány és a gazdag fiatal gyáros szerelmi története annyira meleg, annyira emberi, annyira közvetlenül ható história, hogy a lehári muzsikához, amely lényegében mégis ezek szentimentális muzsika, az ilyen librettó illik leginkább. Ez a megállapítás azonban nem von le semmit az értékéből, mert az operettzenének, amely az érzésünkhöz szól, a szívünknek beszél: könnyednek, hajlékonyan kell lenni, ezt pedig a szentimentális muzsikában éri el legbiztosabban a komponista.

Az előadás zenében, rendezésben megjátásában egyrészt kifogástalan volt.

Évát *Karácsonyi* Illy játszotta és a romantikus szerep bőséges alkalmat adott neki ének művészetére és alakító erejére teljes érvényesülésére. Mély és igaz sikerben volt része, amit úgy játékaival, mint énekével egyaránt megérdemelt. A közönség úgy nyílt színen, mint a felvonások végén sok tapssal tüntetett mellette.

Véghelyi Iza, a legbájosabb Pipszi, csupa élet, temperamentum és kedvesség. Pompásan táncol, kedvesen énekel, a közönség nem egyszer megismételtette számait. Méltó partnere volt Dagobert szerepében és osztozott vele a

Gyakran

látunk hölgyeket, akiknek arcbőrért szeplők, pattanások, mitesszerek, foltok éktelenítik el. Határozottan

önmagának

tesz az a nő szívésséget, aki Diana-alabástrom-pudert és Diana-krémet használ, mely kiváló készítmények az arcbőrt tisztává és üdévé varázsolják. Ha nem

ellensége

a saját szépségének, akkor kísértet tesz velük és csodás eredményeket ér el. Olyan lesz

az ember

arca és keze, mintha tejjel fűrésztötték volna meg.

Mindenütt kaphatók!

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 6.

952

sikerben Fodor Arthur, aki groteszk mozdulataival sok derűtséget, nagyszerű táncával és rutinós játékaival nagy tetszést aratott.

Virág Lajos, mint Flaubert nehezen tudott megbirkózni a szerepével Nagy igyekezetet mutatott, de vagy nem bírta leküzdeni indispozícióját, vagy pedig nincs oly széles skálája a hangjának, amelyet ez a szerep megkövetel.

A kiállítás szép, a rendezés jó volt és Bruckner László igazgatókarnagy minden szépséget kifejezésre hozott az Éva zenéjéből, amennyire azt egy ilyen kevés tagból álló, nem teljes zenekarral csak tehette.

Az előadást vasárnap este bérletszűnetben ugyanilyen sikerrel megismételték.

Féltékenység. Szerdán és csütörtökön *Arcybáseu* szenzációs hatású színművét a Féltékenységet mutatja be a színtársulat. A darab, amely a Vigszínháznak még ma is állandó műsordarabja szeptemberi bemutatója alkalmával a maga drámai erejével egyszerre meghódította a budapesti közönséget, a fővárosi kritika osztatlan elismeréssel fogadta és ha ehhez hozzávesszük, hogy az itteni bemutatón a darab szintén a legjobb szereposztásban, kerül színre, bizonyos, hogy a Féltékenység nálunk is megérdemelt sikert fog aratni.

A fő női szerepet Jelenát Zöldi Vilma játssza, Andrej szerepében Poór Miklós mint vendég lép fel, Claudia Zöldy Elza lesz, Péter Szergej Kemény Lajos, Szonja Béhr Matild, Szerjose diák Tarnay, Derbeliany herceg Lugossy Dani, a többi szerepekben pedig Virág, Baróthy és Hegyi János lépnek fel.

A hetedik magyar hadikölcsön.

A hosszan elhúzódó háború további nagy pénzügyi követelményeket támasztván az államhatalommal szemben, a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezúttal 6%-kal kamatozó adómentes járadékkölcsön kötvényeket, valamint 5 1/2%-kal kamatozó adómentes járadékkölcsön kötvényeket boesát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ez alkalommal is közvetlenül fordul a közönséghez.

Az aláírás tartama és az aláírási helyek.

Az aláírás időtartama 1917 november 15-től december 14-ig bezárólag terjed. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és annak közvetítőhelyeiül szolgáló összes postahivatalok, valamint az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A címletek nagysága.

A kibocsátásra kerülő 6%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5000 és 10.000 koronás címletekben, az 5 1/2%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei pedig 100, 1000, 5000 és 10.000 koronás címletekben fognak kiállítani.

Az aláírási ár.

A 6%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvény kibocsátási ára voltaképpen 97 K 13 f-rel van számítva. De arra való tekintettel, hogy a járadékkötvény kamatozása csak 1918 február elsején veszi kezdetét, s a jegyzéstől 1918 január 31-ig járó kamatok az aláírási árba be vannak számítva, a kötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva:

1. arra az esetre, ha az aláírásakor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) az 1917. évi november 15-től december 1-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 K 10 f;
b) az 1917. évi december 1-ét követő időben 1917. évi december 14-éig bezárólag történő aláírás esetén: 96 korona 32 f;

2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módozat vétetik igénybe, az aláírási határidő egész tartamára szólólag 97 K 20 f

Az 5 1/2%-os járadékkölcsön kötvény kibocsátási ára 1917 december 1-én 91 K 25 f. Ehhez képest

1. arra az esetre, ha az aláírásakor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) az 1917. évi november 15-től december 1-ig bezárólag történő aláírás esetén 91 K 25 f;

b) az 1917. évi december 1-ét követő időben 1917. évi december 14-éig bezárólag történő aláírás esetén 91 K 45 f;

2. ha pedig a kedvezményes, részletekben történő fizetési módozat vétetik igénybe, az aláírási idő egész tartamára 92 K 25 f.

Kamat-esedékség.

A hetedik hadikölcsön 6%-os járadékkötvényei minden év február és augusztus 1-én lejáró félévi utólagos részletekben évi 6%-kal kamatoznak, az első szelvény 1918. évi augusztus 1-én esedékes. Az aláírástól 1918 január 31-ig járó kamatok az aláírási árba vannak beszámítva.

Az 5 1/2%-os járadékkötvények 1917 december 1-től kezdődően évi 5 1/2%-kal kamatoznak. Az első szelvény 1918 június 1-én esedékes s a kamatok minden év június 1-én és december 1-én lejáró félévi utólagos részletekben fizetnek. Mivel az aláírási határidő második szakasza az 1917 december 1-ét követő időre esik, az aláírási árnak a határidő második szakaszára való megállapításánál az első szelvény ellenértékének az aláírási határidő befejezéséig terjedő időre eső része már számításba vétetett.

Befizetési hely.

A kölcsönre történő jegyzéseknél az aláírt összegnek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő és az aláírás árán felül az aláíróval szemben sem folyó kamát, sem jufalék felszámításának helye nincs.

Részletfizetési kedvezmény.

Az esetben, ha a 6%-os, valamint 5 1/2%-os járadékkölcsönre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő. A 100 K-át meghaladó aláírásoknál ellenben a befizetés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen letendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapirokban. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1918 január 9-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1918 január 29-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1918 február 16-ig,

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1918 február 28-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzési nyomtatványok.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-ürlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is történhetik.

A befizetési elismervények kiállítása és a végleges címletek kiadása.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényt kap, amely a fél kívánságára 1918 január 20-tól kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényre fog kicseréltetni, amennyiben eddig az időpontig a végleges címletek kiadására nézve, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzététetni. A végleges kötvények, kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánságára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

Az aláíró felek a címletbeosztásra irányuló esetleges kívánságukat a jegyzés alkalmával az „Aláírási nyilatkozat”-nak erre a célra megjelölt helyén kifejezhetik. Ily kívánság hiányá-

ban a jegyzett összegeket a legnagyobb címletekben fogják kiszolgáltatni.

A kölcsön felmondása.

A m. kir. pénzügyminiszterium a kibocsátandó 6%-os, valamint 5 1/2%-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett, a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse. Azonban az esetleges felmondás a 6%-os járadékkölcsönnél 1922 augusztus 1-jét, az 5 1/2%-os járadékkölcsönnél pedig 1925 június 1-jét megelőző időre nem történhetik.

Betétek felhasználása.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó 1. előtti betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratorium feloldó-rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetések céljaira — önrésztül — a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — teljes összegükben igénybe vehetők.

Azok, akik a befizetésekre pénzügyi betéteiket akarják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmény a hetedik hadikölcsönnél.

A kibocsátásra kerülő 6%-os, valamint 5 1/2%-os járadékkölcsön kötvények felhasználhatók lesznek a törvényhozás részéről előreláthatólag már a közel jövőben teendő intézkedések alapján kivetendő hadinyereségadó fizetésére.

A hadinyereségadó fizetésénél a kötvények — figyelemmel arra, hogy az aláírási ár megállapításánál a folyó kamatok is számításba vétettek, s figyelemmel, hogy az aláírás helyek ötven fillér jutalékot szoktak a feleknek megteríteni, — minden 100 korona névérték után a voltaképeni kibocsátási ár, tehát a 6%-os járadékkölcsön kötvénynek K 97.13 — 50 f = 96 K 63 f, az 5 1/2%-os járadékkölcsön kötvénynek pedig K 91.25 — 50 f = 90 K 75 f fog számításba vétetni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamattal mellett a kibocsátandó kötvényekre kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-magyar bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kézzel fogható leköltése (tombarórozása) mellett a névérték 75%-áig, a mindenkor hivatals váltószámítolási kamattalban nyujtanak kölcsönt.

Ugyancsak a mindenkor hivatals váltószámítolási kamattalban nyujtanak náluk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A mérsékelt kamattal kedvezményekben a meghosszabbított ily kölcsönök is részesülnek.

Az aláírók kívánságára a kibocsátandó kötvényeket a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek 1919 június 30-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

Pezsgősdugót

használt, nem műparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvéttel 1-20 K darabonként, használt palackdugót 25 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

HIRDETESEKET JUTANYOS ARERT
KÖZÖL A „TORONTAI” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.

Egész év
Félévre
Negyedévre
Egy hóra

Nagy

Az

Mégis

Bud

lefonjelo

tozzak

A be

volna k

patok f

zett ten

Ellenk

siker a

harcokk

lik.

Trotzk

zett felh

szél, me

radó éjje

renszkin

— így s

lemé. M

vannak s

az áldoz

A berlin

Berli

Rundst

Az orv

értékét

Németors

nyal tárg

egység tő

nem fogl

geseivel

Bécs,

a szovjat

békejavas

mányhoz

forduljon

tudjuk, h

tette-e ez

A franciá

Páris,

oros aján

listák egy

a három h

val. A bé

gal tárgya

az a tényl

Ezzel az

mit vár L

békét, ha

népmozgal

kezeből ki